

“Yeni tədqiqatyönümlü magistr proqramının fundamental əhəmiyyəti var”

Oruc MUSTAFAYEV

Məlum olduğu kimi, “ADA” Universitetinin ABŞ-ın Corc Vaşinqton Universiteti ilə birgə Kompüter elmləri və Data analitikası üzrə yeni magistr proqramının təqdimatı olub. Bu proqram çərçivəsində Azərbaycanda ilk dəfə olaraq Kompüter elmləri və Data analitikası üzrə elmi dərəcə veriləcək. Proqramın məzunları ADA Universiteti və Corc Vaşinqton Universitetindən magistr dərəcəsi əldə edəcəklər. Proqram üzrə birinci mərhələyə qəbul mayın 31-dək, ikinci mərhələyə qəbul isə iyulun 15-dək davam edəcək. “ADA” Universitetinin İnformasiya Texnologiyaları və Mühəndislik İnstitutunun dekani Araz Yusubov “Azərbaycan müəllimi”nə müsahibəsində layihə barədə fikirlərini bölüşüb.

– “ADA” Universiteti və Corc Vaşinqton Universiteti arasında magistratura səviyyəsində diplom proqramının mahiyyəti və hədəfləri barədə məlumat verməyinizi xahiş edirik. Proqram necə həyata keçiriləcək?

– Əvvəla, dəqiqləşdirim ki, Kompüter elmləri və Data analitikası üzrə yeni magistr proqramının açılması “ADA” Universiteti və ABŞ-ın Corc Vaşinqton Universiteti arasında birgə akademik tərəfdaşlıq haqqında razılaşmanın bir hissəsidir. Proqram “2019-2023-cü illər üçün Azərbaycan Respublikasında ali təhsil sisteminin beynəlxalq rəqəbətliliyinin artırılması üzrə Dövlət Proqramı” vasitəsilə, BP və tərəfdaşları tərəfindən maliyyələşdirilir.

Tədris yay semestri də daxil olmaqla, beş semestr ərzində aparılacaq. Bu semestrlərdən üçü Bakıda, iki semestr isə Corc Vaşinqton Universitetində keçiriləcək.

Vaşinqtondakı təhsil müddəti ərzində tələbələr Corc Vaşinqton Universitetinin Mühəndislik və Tətbiqi Elmlər Məktəbinin müasir laboratoriya və tədqiqat mərkəzlərindən faydalanmaq imkanı əldə edəcəklər. Tələbələrin hər iki universitetdə təhsil haqqı, Vaşinqtona səfəri və oradakı yaşayış xərcləri Dövlət proqramı, BP və tərəfdaşları tərəfindən ödənilir.

Məzunlar həm “ADA” Universiteti, həm də Corc Vaşinqton Universitetindən magistr dərəcəsi əldə edəcəklər. Proqrama qəbul üçün namizədlərdən müvafiq sahədə bakalavr dərəcəsi və ingilis dili bilikləri tələb olunur. Əlavə məlumat ada.edu.az/csda ünvanında yerləşdirilib.

– Dünyada DATA analitikası nə dərəcədə vacib istiqamət hesab olunur?

– Hazırda 4-cü sənaye inqilabına hazır olmağın vacibliyi heç kəsdə şübhə doğurmur. Bu inqilabın mərkəzində böyük ölçü-

lü verilənlərin (big data) emalına əsaslanan intellektual sistemlər dayanır. Məşhur bənzətmə odur ki, əgər “böyük verilənlər yeni dövrün neftidir”sə, “data analitikası yeni dövrün daxili yanma mühərrikidir”. Bu yeni dövrdə təşəkkül tapan dataizm fəlsəfəsi data axınlarının mühüm rol oynadığı dünyada böyük verilənlər və data analitikasının əhəmiyyətindən xəbər verir.

– DATA analitikası üzrə mütəxəssis hazırlığı Azərbaycan üçün nə dərəcədə önəmlidir və bu təşəbbüs bizə nə verəcək?

– Son dövrlər müxtəlif fəaliyyət sektorlarında rəqəmsallaşma strategiyası həyata keçirildiyi bir zamanda iş elanlarını izləyərkən, bu sahəyə tələb yarandığını görə bilirik. Data analitikası istiqamətində mütəxəssislərə artan ehtiyacı ödəməklə yanaşı, yeni

Araz Yusubov:

“Məzunlar həm “ADA” Universiteti, həm də Corc Vaşinqton Universitetindən magistr dərəcəsi əldə edəcəklər”

tədqiqatyönümlü magistr proqramının başlanmasının, mənəcə, daha fundamental əhəmiyyəti var. Dövlət başçısı İlham Əliyev vaxtilə belə bir fikir səsləndirmişdi: “Gələcək neft və qazdan ibarət deyil. Onlar bir gün tükənəcəkdir. Gələcək innovasiya, texnologiya, yaxşı idarəçilik, şəffaflıq və sahibkarlığa dövlət dəstəyindən ibarət olacaqdır”. Innovasiyanı mümkün edən zəruri sistemli ixtiraçılıq mühiti, inanıram ki, məhz keyfiyyətli magistratura (və doktorantura) proqramları ilə təşəkkül tapır.

– Bu proqramın Azərbaycan üçün bir ilk olduğunu deyə bilərikmi? Layihə Azərbaycanın ali təhsil sisteminin rəqəbət qabiliyyətliliyinin artırılmasına nə kimi töhfələr verəcək?

– Adətən, “bir ilk” yarışından uzaq olmağa çalışıram. Ümidimiz odur ki, Data

analitikası üzrə bu proqramın başlanması həm də “data analitikası” söz birləşməsinin leksikonumuza aktiv daxil olmasına gətirib çıxaracaq. Azərbaycanda BP və tərəfdaşlarının dəstəyi ilə “ADA” Universitetində qurulmuş Data Analitikası üzrə Tədqiqat Mərkəzi (CeDAR) magistratura proqramının açılması sayəsində yeni bir inkişaf mərhələsinə qədəm qoyacaq.

– Corc Vaşinqton Universiteti ilə həyata keçirilən bu yeni təşəbbüs ADA-ya hansı dividendlər qazandıracaq?

– Daha əhatəli razılaşma çərçivəsində universitetlərimizin Bakıda və Vaşinqtonda tədris olunan birgə proqramlar həyata keçirməsi, pedaqoji heyətin inkişafı üzrə əməkdaşlıq etməsi və birgə tədqiqat layihələri aparması nəzərdə tutulur.